

Dobrowolski, Stanisław Ryszard

Z okazji jubileuszu naszych "Notatek"

Notatki Płockie 26/3-108, 8

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z OKAZJI JUBILEUSZU NASZYCH «NOTATEK»

Jak nie można być internacjonalistą, nie będąc patriotą swego kraju, tak samo nie jest prawdziwym patriotą ten, kto nie ukochał miejsc rodzinnych — wsi, osiedla czy miasta, z którym związane jest jego życie. Taki jest sens, najgłębsza istota „lokalnego patriotyzmu”, który nie ma nic wspólnego z nacjonalizmem.

Patriotyzm, który nie wyrasta z umiłowania stron rodzinnych, z serdecznego stosunku do ziemi, do miejsca, z którego się wyrosło, na którym się żyje, jest zbyt abstrakcyjny, by mógł być głęboki, aby można uznać za wiarygodny. Toteż nie mała jest rola i nie małe jest znaczenie regionalnych towarzystw naukowych i kulturalnych w dziele budzenia i pogłębiania uczuć patriotycznych, kształtowania świadomości patriotycznej — znaczenie, którego przecenić nie sposób.

Takie też są i rola, i znaczenie Towarzystwa Naukowego Płockiego, które służąc sprawie gruntowniejszego poznania Płocka i północnego przede wszystkim Mazowsza, ich dziejów i dnia dzisiejszego, kultury mieszkańców regionu mazowieckiego, walnie przyczynia się swoją działalnością do pogłębiania uczuć patriotycznych, do umiłowania ojczyzny. Tej ważnej, żeby nie użyć zbyt patetycznego słowa wielkiej, zasadniczego znaczenia sprawie służą wyniki badań naukowych prowadzone przez Towarzystwo, przez jego członków, badań, o których rozległości, wielostronności świadczą liczne sekcje Towarzystwa podejmujące prace w wielu dziedzinach nauki — historii, literatury i kultury języka, socjologii, prawa, architektury i urbanistyki, badań zoologicznych i wielu innych.

By wyniki prac mogły odgrywać wyznaczoną im rolę, spełniać właściwe zadanie, o którym była uprzednio mowa, trzeba by jak najszerszej były upowszechniane, by docierały do tych, których świadomość mają kształtować.

„Bo nie jest światło, by pod korcem stało” — jak powiadał Cyprian Norwid w Promethidionie.

Funkcję tę szerzenia owego „światła”, wiedzy, bez której trudno mówić o pogłębionym, rzetelnym patriotyzmie, spełnia obok wydawnictw książkowych Towarzystwa jego czasopismo, kwartalnik «Notatki Płockie».

Tu warto zauważyć, że podobnie jak nie ma rzetelnej, prawdziwej przyjaźni bez wzajemnej znajomości, nie ma głębokiego patriotyzmu bez znajomości dziejów narodu, gruntownej wiedzy o jego przeszłości i życiu w dniu dzisiejszym. A wsparta ona być powinna jak najdoskonalszą wiedzą o własnym regionie, owej ściślejszej ojczyźnie, bez umiłowania której, jak już była o tym mowa, nie ma prawdziwego patriotyzmu. I to jest jedna z nie najmniej ważnych funkcji kwartalnika Towarzystwa.

Oczywiście nie jest to funkcja jedyna. Można mówić, że jak regionalne towarzystwo naukowe, jak społeczny ruch naukowy uzupełnia działalność profesjonalnych placówek nauki, podobnie czasopisma regionalnego, społecznego ruchu naukowego uzupełniają rolę i zadania czasopism profesjonalnych. Nie wydaje się jednakże, aby była ich funkcja najważniejsza. Trzeba sobie powiedzieć prawdę, że społeczny ruch naukowy i jego czasopismo mają nie tyle znaczenie dla rozwoju nauki co dla rozwoju kultury. Nie bagatelizując ich znaczenia naukowego, trzeba mieć to na uwadze.

I jeszcze jedno: to znaczenie właśnie jest jednoznaczne z ową stwierdzoną już przedtem rolą regionalnego, społecznego ruchu naukowego w dziele kształtowania i pogłębiania uczuć patriotycznych społeczeństwa.

Uważny przez wiele lat czytelnik «Notatek Płockich» musi się zgodzić, że tak pojmovaną rolę spełniają one w sposób niemal wzorowy. Bez wygórowanych, fałszywych ambicji, ale i nie zaniedbując rzetelności w publikacjach naukowych i popularnonaukowych są „Notatki Płockie” czasopismem, którego brak zubożyłby — nie lękajmy się tego słowa — duchowe życie tysiącletniego grodu mazowieckiego wyposażonego w bogate tradycje kulturalne i otaczającego go regionu oraz — i tego też nie trzeba zlekceważyć — ująłby może drobną, jednak ważną przeciwieść cząsteczkę w całość kształtów życia umysłowego, życia kulturalnego naszego kraju.

Taka jest prawda o «Notatkach».